

Het stokje van de dominee (1)

Over het bewogen leven van de Bunschoter predikant ds. Voigt

Het stokje, de details, en zoals het stokje er volledig uit zou moeten zien.

Weten jullie misschien wat dit voor een stokje is en waar het voor diende?' Met deze vraag kwam Jella Beekhuis-de Haan (geb. 1953) uit Eemdijk naar ons toe. Ze toont een ongeveer dertig centimeter lang zwart stokje, dat gemaakt lijkt te zijn van ebbenhout en in het midden is voorzien van een zilveren eigendomsplaatje. Nadere bestudering ervan doet ons vermoeden dat het gaat om een aanwijfsstokje. Een soortgelijk stokje, maar wel completer, was namelijk ooit ook op internet te vinden. 'Ons' stokje mist echter de twee zilveren uiteinden, mogelijk ook van edelmetaal. Die zijn helaas verloren gegaan. Dat het een dirigéerstokje zou zijn, een andere mogelijkheid, lijkt minder voor de hand te liggen, want die zijn meestal langer en slanker.

Dr. Gerrit van Goor, die in 1887 de plaatselijke Doleantie leidde.

Jella Beekhuis richtte zich niet toevallig tot de Historische Vereniging 'Bunscode'. Op het naamplaatje van het stokje staan namelijk de letters **J.C.C. Voigt**. En deze Johannes Cornelis Carel Voigt is van 1904 tot 1912 in Bunschoten-Spakenburg en Eemdijk **gereformeerd predikant** geweest. Hij stond op de kansel van wat tegenwoordig gebouw 'Kostverloren' heet. Het Kostverloren, geopend in 1891, was het eerste onderkomen van de zogeheten 'dolerenden' (= klagenden). Ze treurden over het matige geestelijke gehalte van de oude, vaderlandse kerk. Daarom was deze groep kerkleden onder leiding van **dr. G. van Goor** (1848-1902) in 1887 uit de Hervormde Gemeente van Bunschoten gestapt.

Ds. Voigt was de opvolger van Van Goor, die ruim negentien jaar zijn kerkelijk stempel had gezet op ons dorp. Totdat hij in 1902 plotseling op 54-jarige leeftijd stierf.

Nog even ter verduidelijking: ter onderscheiding van de 'afgescheidenen' (Kerk-A), die al in 1836 de 'moederkerk' hadden verlaten, werd de dolerende gemeente van ds. Van Goor, c.q. ds. Voigt aangeduid als Kerk-B.

J.C.C. Maar wat is nu het lijntje tussen Voigt en de van oorsprong uit Ommen afkomstige Jella Beekhuis-de Haan, in 2008 gehuwd met de Eemdijker Frans Beekhuis ('De Witte'/'Witte Fransje', geb. 1939)? Dat heeft te

maken met Jella's eerste echtgenoot: Adriaan van Lohuizen (1950-1999), ook afkomstig uit Ommen. 'Ds. Voigt is de opa van mijn schoonmoeder', legt Jella uit. Hoewel de nazaten van ds. Voigt over heel Nederland verspreid zijn geraakt, is het stokje altijd binnen de familie gebleven. Want de traditie was gegroeid dat het stokje steeds zou worden overgedragen aan een nazaat met dezelfde voorletters als die van de predikant: J.C.C. Jella: 'Zo lag het stokje bij m'n schoonmoeder die Johanna Cornelia Carolina heette. En daarna heeft mijn in Nijmegen wonende schoonzuster Willemien Otter, ook een J.C.C., het stokje toebedeeld gekregen.' Dat het stokje een tijdlang door Otter aan Jella in bruikleen is gegeven, had te maken met de zoektocht naar de achtergrond van dit voorwerp.

Reünie van de nazaten van ds. J.C.C. Voigt. Zij bezochten in 2019 Bunschoten en de Zuiderkerk.

Er werd zelfs een familiereünie aan verbonden. Op een zaterdag in mei 2019 heeft het gezelschap toen een afspraak gemaakt met de koster van de Zuiderkerk, om namelijk het portret van hun eerbiedwaardige voorvader in de kerkenraadskamer met eigen ogen te zien. Hoewel, ds. Voigt is nooit predikant in de Zuiderkerk geweest. Want toen dat godshuis in 1914 werd geopend, was ds. Voigt al twee jaar geleden daarvoor vertrokken naar het Zuidhollandse Ouderkerk aan den IJssel. Jella, glimlachend: 'We lazen in de consistorie onder de foto Voigt als Voogt (dubbel o) geschreven staan. Dat moet natuurlijk een keertje gewijzigd worden.'

Met het familiebezoek aan Bunschoten was het 'waarom' van het aanwijfsstokje nog niet opgelost. **Wat heeft een predikant van doen met zo'n stokje?** Dit voorwerpje zou je meer verwachten bij een onderwijzer of leraar. Of zou het aanwijfsstokje zijn gebruikt tijdens de catechisatielessen, bijvoorbeeld om op het krijtbord iets aan te wijzen of op een Bijbelse landkaart?

Korte biografie van ds. Voigt

Een inventarisatie van de vijf gemeenten waar de predikant heeft gestaan, brachten ons ook weinig verder. Het lijstje is te vinden in het naslagwerk 'Honderd veertig jaar gemeenten en predikanten van de Ge-